

El testimoni documental de Pere Anguera Nolla.

La seva contribució en la configuració de la memòria d'un poble

18 de novembre de 2020

El fons Pere Anguera, un fons personal

L'Arxiu on ens trobem, no només conserva, gestiona i difón la documentació que ha estat generada per l'administració, en el nostre cas l'Ajuntament de Reus, si no que també el formen fons procedents d'empreses i de comerços, d'entitats, d'associacions, fons personals i col·leccions diverses.

Aquest fet és el que constitueix la riquesa d'arxius com el de la ciutat de Reus. Preservar la documentació per a generacions futures és, sens dubte preservar la memòria. No només institucional, si no també de procedències ben diferents. Una memòria diversa, com la mateixa societat.

El fons Pere Anguera, un fons personal

Dins dels fons procedents de particulars, destaquen el **fons personals**.

I, a l'Arxiu Municipal en tenim de ben destacables: és el cas del fons de Xavier Amorós Solà, d'Antònia Abelló Filella, d'Enriqueta Prats Auqué, Xavier Vidal Fargas, o de Cels Gomis i Mestre...entre altres.

Personatges que des de diversos àmbits han contribuït a enriquir la societat de la que formen o han format part i que deixen el seu testimoni per a generacions futures a través del seu fons documental.

ARXIU MUNICIPAL
REUS

El fons Pere Anguera, un fons personal

Els fons **personals** estan constituïts pel conjunt de documents, de qualsevol tipologia i en tota mena de suports, creats o aplegats per una persona en el curs de la seva trajectòria vital com a resultat de les seves activitats privades i públiques.

- ✓✓ Heterogenitat dels documents
- ✓✓ Diverses tipologies documentals que van canviant amb el temps
- ✓✓ Singularitats jurídiques:

documents afectats per drets sobre la propietat Intel·lectual del productor i terceres persones (sobretot la sèrie Correspondència i l'obra de creació pròpia i aliena).

Què hi trobem al fons Pere Anguera?

Com ha estat el procés d'ingrés de la documentació?

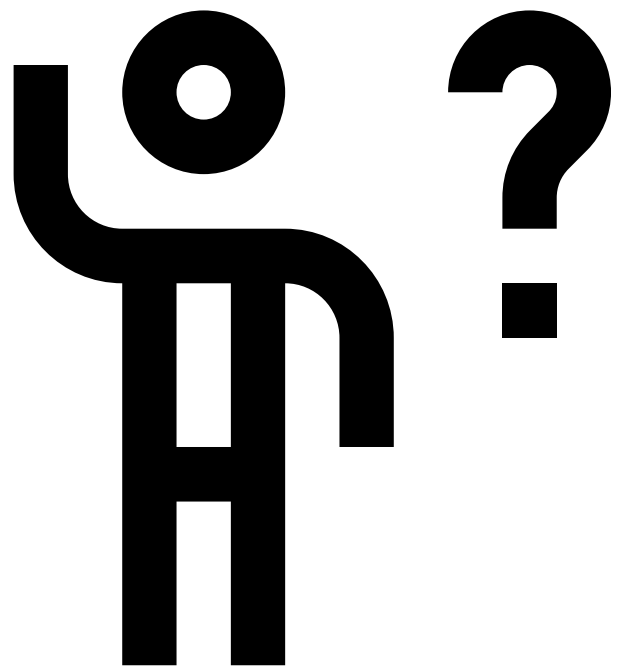
Quina cronologia abasta?

En quin estat de conservació es troba?

Quina és la tasca de restauració-conservació que s'hi ha dut a terme?

Quins grans grups de documentació hi trobem?

S'hi podrà accedir lliurement?

Endinsem-nos en el coneixement del fons...

Títol del fons: Fons Pere Anguera Nolla

Les dates extremes: 1780 - 2010

El volum i el suport:

El volum del fons és de 5,5 metres lineals (54 unitats d'instal·lació). A més, cal sumar-hi la col·lecció de 667 cartells, 395 adhesius i 47 fotografies.

Endinsem-nos en el coneixement del fons...

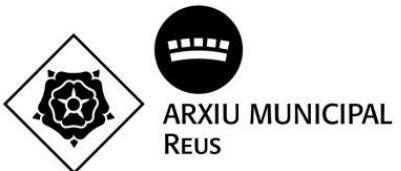
La història del productor: Pere Anguera Nolla

Breu nota biogràfica:

Pere Anguera (Reus, 18 de novembre de 1953 - 4 de gener de 2010) va ser historiador, catedràtic de la Universitat Rovira i Virgili des del 1992 i un dels especialistes més prestigiosos a Catalunya i l'Estat espanyol en la història del segle XIX, en particular del carlisme i dels orígens del catalanisme polític.

Anguera fou un gran renovador de la historiografia local i nacional. Ens deixà una vasta obra entre llibres i articles, que l'han situat al capdavant de la historiografia catalana del segle XX. Entre molts altres càrrecs va ser membre del consell assessor de la revista L'Avenç, on dirigí el suplement "Plecs d'història local", entre el 1997 i el 2000, i va ocupar la presidència del Centre de Lectura del 2001 al 2007.

Treballador incansable va estar actiu fins als darrers dels seus dies. El 4 de de gener de l'any 2010 ens deixava - massa aviat- . No obstant la seva vasta obra i el seu fons documental el faran perviure en el temps.

Història arxivística del fons

Val a dir que la documentació del fons Pere Anguera s'ha conservat sempre a la casa familiar, primer al Carrer de les Carnisseries i després, al Carrer de la Mar, on anà augmentant amb els anys.

Del carrer de la Mar, part de la documentació, es traslladà al **Museu** o es va fer arribar a l'**Arxiu Municipal**. La col·lecció de cartells va ser la primera a traslladar-se a l'Arxiu, provinent del Museu Salvador Vilaseca on havia arribat, l'any 2015, dins *d'un bagul antic de cartró, amb tots els cartells caragolats*.

Posteriorment va entrar la col·lecció d'etiquetes, conservades dins una capsa de cartró i, juntament amb elles les primeres capses del grup de sèries sobre recursos d'informació i les publicacions periòdiques.

Història arxivística del fons

L'any 2016 es fa novament un trasllat, del Museu a l'Arxiu, d'arxivadors amb documentació referent a l'activitat associativa i política.

L'any 2018, entra a l'Arxiu documentació, provinent aquesta vegada de casa del productor, relacionada amb l'activitat professional (literària i acadèmica), publicacions periòdiques, documentació impresa i reculls de premsa.

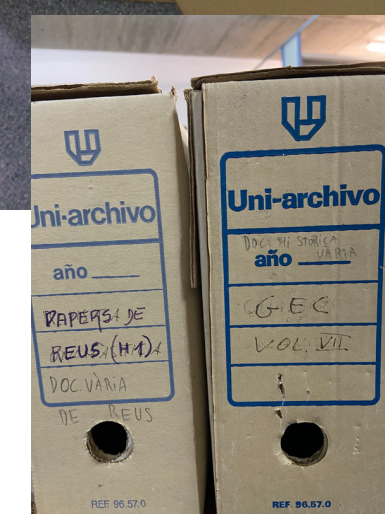
També cal destacar l'arribada de documentació de caràcter més personal, com és la de la sèrie correspondència, que el productor conservà amb molta cura, ordenada alfabèticament, segons remitent, fet que ha facilitat el procés de documentar-la.

Història arxivística del fons

Aquesta correspondència, va arribar a l'Arxiu conservada en caps de trasllat (de cartró marró) amb separadors que marcaven els canvis de lletres. L'ordenació la va finalitzar la Mercè Costafreda.

La resta de documentació ha estat conservada majoritàriament en arxivadors de cartró, els quals, s'han anat traslladant en aquest darrers anys cap a l'Arxiu.

Les darreres entrades s'han produït en els anys 2019 i 2020.

Abast i contingut. Què conté el fons?

Conjunt de documents, creats i aplegats per Pere Anguera Nolla en el curs de la seva trajectòria vital com a resultat de les seves activitats privades i públiques. Els grups documentals que hi trobem són:

Activitat professional, que comprèn l'activitat literària (1971-1994) i l'activitat acadèmica (1979-2010).

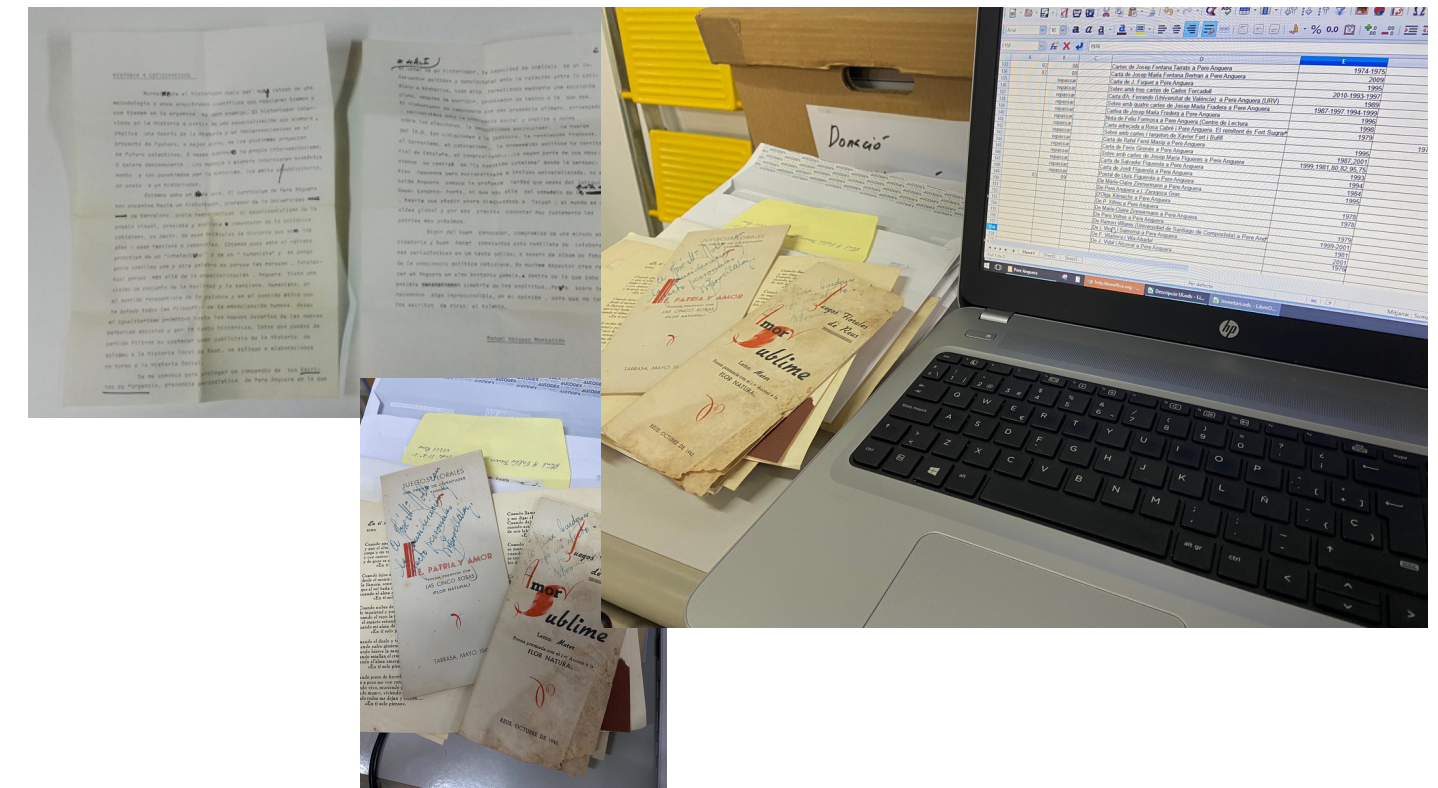
L'Activitat literària (1971-1994), inclou escrits personals seus, poesies de l'època, i textos varis impresos de la seva autoria.

L'activitat acadèmica (1979-2010) inclou apunts que el propi Pere Anguera hauria utilitzat per preparar classes a la universitat sobre Història d'Espanya i Catalunya als segles XIX i XX, nomenaments i conferències, així com galerades d'alguna de les seves obres històriques.

Abast i contingut

Relacions externes, que inclouen la correspondència, tant la rebuda (1970-2009) com l'enviada (1984).
Constitueix una de les sèries més nombroses del fons.

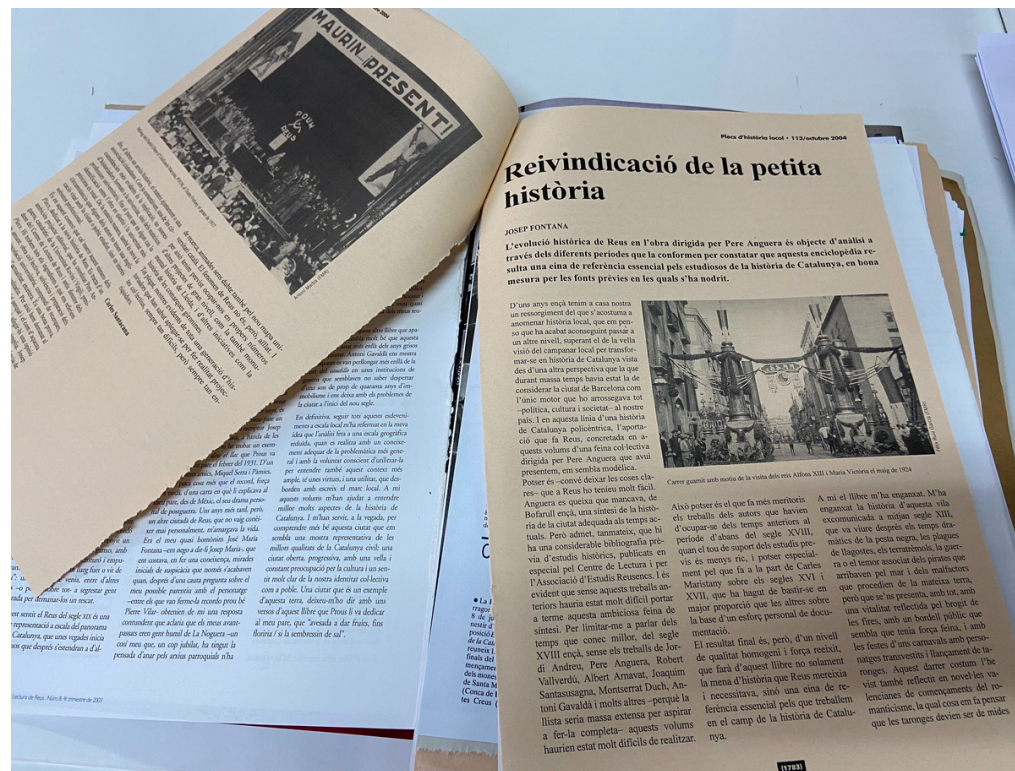
Activitat associativa i política (1969-1985). La part de documentació política que hem classificat en la sèrie Activitat política, recull un considerable volum de documentació original de partits polítics en que Pere Anguera va militar o hi va tenir relació, especialment del PSAN i del PSUC, però també d'Esquerra Republicana, i altres partits catalans

Abast i contingut

Activitat de representació, que inclou els reculls de premsa (1866-2009).

La sèrie titulada Reculls de premsa dins d'Activitat de Representació conté aquelles publicacions de premsa escrita que parlaven de Pere Anguera, una agrupació documental que ell mateix anomenava: "*on hom parla de mi*".

Abast i contingut

Recursos d'informació, que englobaria (l'obra aliena, publicacions periòdiques, documentació impresa i reculls de premsa).

En aquesta categoria de Recursos d'Informació s'hi pot trobar totes les publicacions que el Pere Anguera va aconseguir al llarg de la seva vida i que es poden classificar en Obra aliena (1844?-1944?), Publicacions periòdiques (1933-1999), Documentació impresa (1780-1988) i Reculls de premsa (1866-2009), aquesta última sèrie documental es diferencia de l'anterior amb títol similar pel fet que és premsa relacionada amb Reus però no estrictament amb el propi Anguera.

Abast i contingut

Destacar la sèrie Obra aliena amb diversos exemplars de romanços impresos i també la sèrie Publicacions periòdiques la qual es caracteritza per contenir una acurada col·lecció de revistes de centres d'estudis històrics de diverses poblacions de l'entorn de Reus

Abast i contingut

Finalment destacaríem les **col·leccions**, en la que sobresurt per damunt de tot la de cartells (1951 al 2011). També cal esmentar la col·lecció de fotografies i una col·lecció profusa d'adhesius de temàtica política, social i cultural.

Col·lecció de cartells

667 cartells de temàtica política, literària, cultural, artística...

D.L.	Estat de conservació	Mides	Descripció	Altres	Observacions	Fotografia
1.370/198	2	97,7x57,7	Fons groc i vermell. Text blanc i negre.			fotos/OG_513.JPG
1.371/198	2	97,7x57,7	Fons groc i vermell. Text blanc i negre.			fotos/OG_514.JPG
90-8	0	88,5x51,8	Fons groc. Text vermell i negre. Imatges en blanc i negre.			fotos/OG_515.JPG
90-8	1	88,5x51,8	Fons groc. Text vermell i negre. Imatges en blanc i negre.			fotos/OG_516.JPG
90-8	3	88,5x51,8	Fons groc. Text vermell i negre. Imatges en blanc i negre.			fotos/OG_517.JPG
	0	90 x 63,5	Fons groc. Text en vermell.			fotos/OG_518.JPG
	0	90 x 63,5	Fons groc. Text en vermell.		3 exemplars	fotos/OG_519.JPG
	0	90 x 63,5	Fons groc. Text en vermell.		3 exemplars	fotos/OG_520.JPG
	2	81 x 61,7				fotos/OG_521.JPG
1.602/78	3	64,8x39,5	Fons blanc. Text negre. Imatge en color.			fotos/OG_522.JPG
1.42-1980	0	87,3x81				fotos/OG_523.JPG
1.42-1980	0	87,3x81				fotos/OG_524.JPG
	1					fotos/OG_525.JPG
1.42-1980	1	87,3x81				fotos/OG_526.JPG
1.718-198	0	90 x 63,9	Fons blanc. Text negre. Imatge en vermell.			fotos/OG_527.JPG
1.718-198	0	90 x 63,9	Fons blanc. Text negre. Imatge en vermell.		un altre exemplar	fotos/OG_528.JPG
1.721/1980	3	97,4x57,6	Fons blanc. Text vermell i negre. Imatge en color.			fotos/OG_529.JPG
	0	44,5x32	Fons blanc. Text blau i granate.			fotos/OG_530.JPG
	0	44x31,8	Fons blanc. Text vermell.			fotos/OG_531.JPG
-1971	3	56,7x22,5	Fons blanc. Text negre. Imatge negre i groc. Presenta forats amb oclusió.			fotos/OG_532.JPG
872-76	1	49,6x26,5	Fons groc. Text negre. Imatge: vermell.		Les quatre barres estan plenes.	fotos/OG_533.JPG
	3	57,5x42,5				fotos/OG_534.JPG
421-1976	2	54,8x38,5	Fons vermell. Text groc.			fotos/OG_535.JPG
1.337-82	1	88x51,3				fotos/OG_536.JPG
1.337-82	1	88x51,3				fotos/OG_537.JPG
1.337-82	1	88x51,3				fotos/OG_538.JPG
	1					fotos/OG_539.JPG
	1					fotos/OG_540.JPG
	1					fotos/OG_541.JPG
1.6-1979	0	94x55	Fons vermell. Text negre i vermell. Imatge en blanc i negre.			fotos/OG_542.JPG
	1	94x55	Fons vermell. Text negre i vermell. Imatge en blanc i negre.			fotos/OG_543.JPG

Abast i contingut

Col·lecció de d'adhesius

395 adhesius de temàtica social, mediambiental, política, cultural...

ARXIU MUNICIPAL
REUS

Abast i contingut

Col·lecció de fotografies

47 fotografies de caràcter personal, vida familiar i amistats

Sistema d'organització

01. ACTIVITAT PERSONAL I FAMILIAR (no ha ingressat, reserva de numeració)

02. ACTIVITAT PROFESSIONAL

02.02. Activitat literària (1971-1994)

02.05. Activitat acadèmica (1979-2010)

03. ACTIVITAT CREATIVA I DE LLEURE (no ha ingressat, reserva de numeració)

04. RELACIONS EXTERNES

04.01. Correspondència rebuda (1970-2009)

04.02. Correspondència enviada (1984?)

05. ACTIVITAT ASSOCIATIVA I POLÍTICA

05.02. Activitat política (1969-1985)

06. ACTIVITAT DE REPRESENTACIÓ

06.02. Projectió pública

06.02.06. Reculls de premsa (1866-2009)

07. RECURSOS D'INFORMACIÓ

07.01. Obra aliena (originals) (1844?-1944?)

07.04. Publicacions periòdiques (1933-1999)

07.05. Documentació impresa (1780-1988)

07.06. Reculls de premsa (1866-2009)

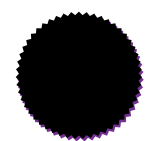
08 COL·LECCIONS

08.01. Fotografies (1980-2009)

08.02. Cartells (1951-2011)

08.03. Adhesius

08.04. Documents singulars (1823-1866)

Condicions i ús

Es tracta de documentació de **naturalesa privada**.

Segons els termes establerts en el contracte, el fons, en general, serà d'**accés obert**, tret de les sèries de Correspondència i Activitat Política, que quedaran excloses de consulta pública, així com les indicades en l'inventari. La vigència d'aquestes exclusions quedarà subjecte a l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, és a dir, que quedarà sense efecte al cap de 30 anys de la producció del document i, si es tracta de documents que contenen dades personals que puguin afectar la seguretat l'honor, la intimitat o la imatge de les persones, com a norma general, podran ser objecte de consulta pública amb el consentiment dels afectats o quan hagin passat 25 anys d'ençà de la seva mort.

Així mateix la sèrie Documentació històrica de Reus, també tindrà accés restringit a causa del seu estat de conservació. Aquesta restricció i exclusió podria finalitzar si s'acaba realitzant una intervenció de restauració documental.

Característiques físiques

L'estat general de la conservació dels documents és **satisfactori**.

S'ha procedit ha **retirar els elements nocius** pels documents: grapes, espirals metàl·lics, plàstics... i la documentació s'ha instal·lat en capsas arxivadores de cartró, de diferents formats, segons necessitats referents a les diverses mides i característiques dels documents.

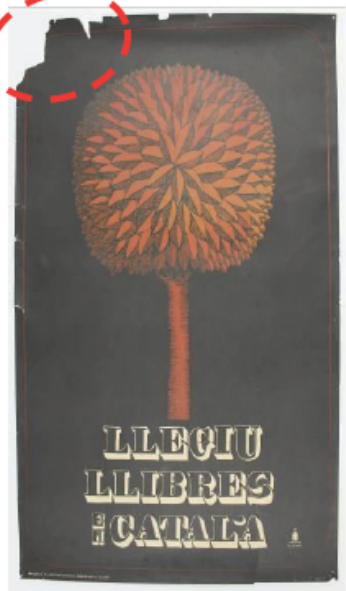
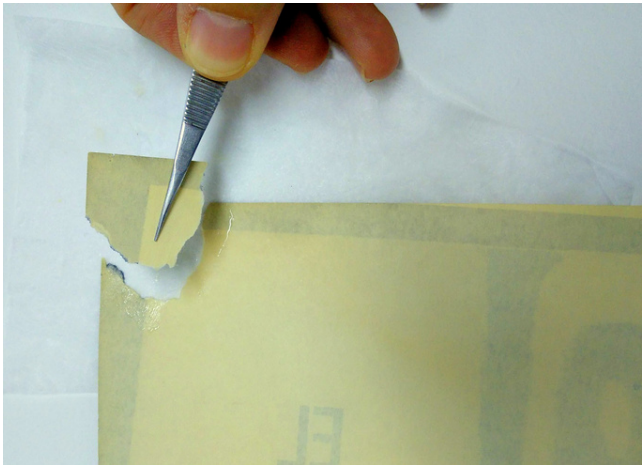
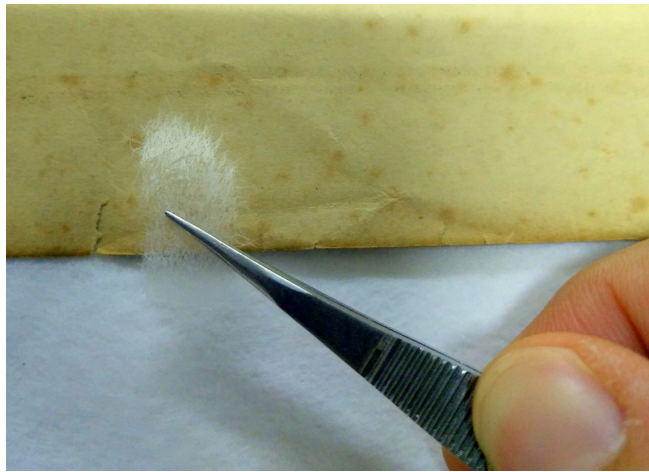
La intervenció de l'àmbit de la restauració-conservació s'ha produït en la següent documentació:

- Intervenció en la col·lecció de cartells de petit i mitjà format.

S'ha actuat sobre 22 dels 667 cartells que integren la col·lecció. La intervenció ha consistit en la reparació d'estrips amb adhesiu a base de cel·lulosa modificada i paper japonès fi (consolidació), adhesió d'empelts de paper japonès de la mateixa forma de les pèrdues amb adhesiu neutre (reintegració). Tots els cartells han estat aplanats i instal·lats, dins de camises de conservació, en una planera.-

ARXIU MUNICIPAL
REUS

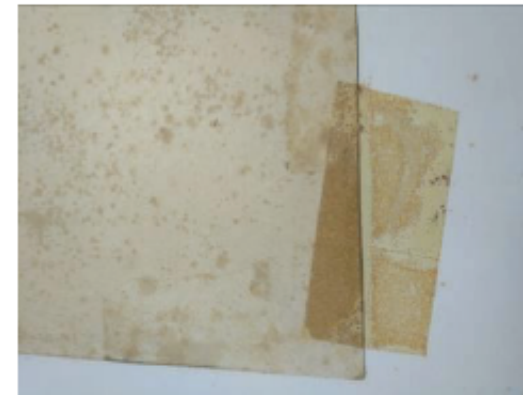
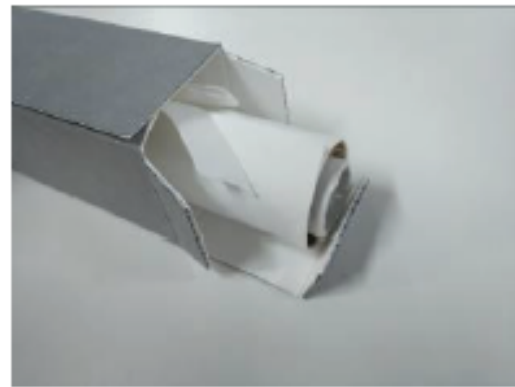

Característiques físiques

- Intrevarió en plànols de paper tela

S'ha intervingut sobre quatre plànols de paper tela (finals del segle XIX inicis del XX) que presentaven forats i taques d'oxidació.

S'han desemmarcat 8 documents, sobre els quals s'hi ha realitzat una neteja mecànica i s'han instal·lat en camises de paper barrera dins caixa de cartró de conservació.

Característiques físiques

- Intervenció en la col·lecció d'adhesius

Finalment s'ha intervingut en la **col·lecció d'adhesius**, ja que presentaven acidesa i molts d'ells havien perdut el poder adherent. S'han col·locat en una capsa de conservació.

- Intervenció en la col·lecció de fotografies

Les fotografies s'han col·locat dins de sobres de conservació i s'han classificat per temàtica o afinitat tal mantenint l'ordre original

La instal·lació de la col·lecció de cartells i de la documentació textual

Agraïments

A la Mercè Costafreda, perquè ha anat conservant de manera curosa, la documentació de Pere Anguera i ha volgut preservar-la fent-ne donació a l'Arxiu de la ciutat, perquè el fons resti com a testimoni de la vida d'un dels grans historiadors escriptors dels darrers temps de casa nostra. Gràcies.

A totes aquelles persones que tenen cura de conservar els seus documents perquè aquests esdevindran testimonis, d'un temps i d'una societat, per les generacions futures.